

8

Stemmingen moties Vervanging onderzeebootcapaciteit

Stemmingen moties Vervanging onderzeebootcapaciteit

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **de vervanging van onderzeebootcapaciteit**,

te weten:

- de motie-Erkens c.s. over de strategie voor de Nederlandse defensie-industrie herijken en duidelijke keuzes maken op het gebied van specialisatie (34225, nr. 58);
- de motie-Erkens c.s. over zich committeren aan de samenwerking met Damen en partners voor de oppervlakteschepen (34225, nr. 59);
- de motie-Van Oostenbruggen c.s. over de programmaorganisatie en programmabeheersing inrichten volgens de aanbevelingen van de ADR en de ADR een rol geven in de monitoring van het ICA (34225, nr. 60);
- de motie-Tuinman/Erkens over het uitwerken van een onderhoudsstrategie voor de onderzeeboten (34225, nr. 61);
- de motie-Tuinman/Van Oostenbruggen over zo spoedig mogelijk beginnen met een evaluatiefase van defensiematerieelprojecten en daarin meenemen hoe het gebruik van non-disclosure agreements kan worden geminimaliseerd (34225, nr. 62);
- de motie-Tuinman over het verwervingsproces van de maritieme projecten versnellen met aandacht voor het economisch belang voor Zeeland (34225, nr. 63);
- de motie-Stoffer c.s. over het besluit over de definitieve gunning van de opdracht tot bouw van de onderzeeboten overlaten aan een volgend kabinet (34225, nr. 64);
- de motie-Stoffer over een onderzoek door de Europese Commissie naar ongeoorloofde staatssteun bij Naval Group (34225, nr. 65);
- de motie-Stoffer over het door de ADR laten toetsen van de hardheid van de met Nederlandse bedrijven overeengekomen afspraken in de ICA's (34225, nr. 66);
- de motie-Nordkamp over in het regeerprogramma expliciet opnemen hoe de voortgang van vervanging van de Nederlandse onderzeeboten wordt gewaarborgd en hoe omgegaan wordt met de toekomstige ontwikkelingen (34225, nr. 67).

(Zie notaoverleg van 3 juni 2024.)

De **voorzitter**:

De motie-Tuinman (34225, nr. 63) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de D-brief vervanging onderzeebootcapaciteit wil vergunnen aan Naval Group;

overwegende dat de Nederlandse (maritieme) maakindustrie gebaat is bij een economische impuls en een versterking van haar innovatiekracht op de korte termijn;

overwegende dat Defensie ervoor kiest om de vervanging van haar fregatten, amfibische transportschepen en andere vaartuigen single-source aan een Nederlandse werf te gunnen;

verzoekt de regering om het verwervingsproces van de maritieme projecten te versnellen en waar mogelijk naar voren te halen zodat de Nederlandse militaire maritieme maakindustrie zich constant kan blijven ontwikkelen;

verzoekt de regering hierin specifiek rekenschap te geven aan het economische belang van de maritieme maakindustrie voor Zeeland en aanpalende regio's,

en gaat over tot de orde van de dag.

Zij krijgt nr. 68, was nr. 63 (34225).

De motie-Nordkamp (34225, nr. 67) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat politiek-bestuurlijke continuïteit essentieel is voor het goede verloop van de vervanging van de Nederlandse onderzeebootcapaciteit, het bieden van zekerheid voor Defensie, en daarmee onze nationale veiligheid;

spreekt uit dat het noodzakelijk is dat het aanstaande kabinet expliciet in het regeerprogramma opneemt hoe zij de voortgang van dit project waarborgt en omgegaan wordt met de toekomstige ontwikkelingen op dit project,

en gaat over tot de orde van de dag.

Zij krijgt nr. 69, was nr. 67 (34225).

Ik stel vast dat wij nu over deze gewijzigde moties kunnen stemmen.

De heer Nordkamp verzoekt om eerst te stemmen over zijn motie op stuk nr. 67 alvorens te stemmen over de overige moties. Ik geef hem het woord voor een stemverklaring.

De heer **Nordkamp** (GroenLinks-PvdA):

Dank, voorzitter. Zo dadelijk wordt er gestemd over moties met betrekking tot de aanschaf van onderzeeboten, onder andere over onze motie-Nordkamp om dit op te nemen in het regeerakkoord en over de motie-Stoffer die pleit voor uitstel. De afgelopen drie maanden, vanaf het debat over de mogelijke gunning van onderzeeboten aan Naval, is er door een aantal partijen in de nieuwe coalitie veel verwarring gezaaid. Zelfs nu nog, vlak voor de stemmingen, is het

onduidelijk of de vier toekomstige coalitiepartijen op één lijn zitten. GroenLinks-PvdA vindt de keuze over onderzeeboten die op tafel ligt verstandig en in de basis goed. Maar zo'n groot miljardenproject moet politiek-bestuurlijk geborgd zijn en verdeeldheid hierover in een coalitie is onverantwoord. Een coalitie hoort niet verdeeld te zijn over vraagstukken met betrekking tot onze nationale veiligheid. Als onze motie het niet haalt, zullen wij daarom voor de motie-Stoffer stemmen die vraagt om uitstel. Mocht tijdens deze stemming blijken dat de nieuwe coalitie alsnog eensgezind is, dan zullen wij achteraf vragen om een correctie van onze stem op de motie-Stoffer.

Dank jullie wel.

(Rumoer in de zaal)

De voorzitter:

Het is staatsrechtelijk een unicum, maar het kan ons niet gek genoeg zijn. Let op, we gaan nu dus eerst stemmen over de motie op stuk nr. 67. Dat is de gewijzigde motie-Nordkamp over in het regeerprogramma expliciet opnemen hoe de voortgang van vervanging van de Nederlandse onderzeeboten wordt gewaarborgd en hoe omgegaan wordt met de toekomstige ontwikkelingen. Maar er is eerst een opmerking van de heer Tuinman.

De heer Tuinman (BBB):

We hebben hier een heel goed debat over gevoerd en nu gaan we de volgorde omdraaien. Als GroenLinks-Partij van de Arbeid wil dat we eerst over hun motie stemmen en als ze begrijpen hoe het Reglement van Orde werkt, dan komen ze in het commissiedebat gewoon als eerste in de zaal zitten en dan kan er als eerste over gestemd worden. Ik heb hier wel moeite mee. Laten we alsjeblieft gewoon eerst stemmen over de inhoudelijke moties en dan over spreekt-uitmoties of we hier wel of niet politiek van gaan maken. Ik kan er met mijn hoofd niet bij, voorzitter, echt niet.

De voorzitter:

Dan breng ik uw voorstel in stemming. Ik ga daar een orde-debat over inlassen. Dan vat ik het voorstel van de heer Tuinman samen als: laten we stemmen volgens de volgorde van de moties zoals die op papier staat, dus eerst de motie op stuk nr. 58 en dan de rest.

De heer Tuinman (BBB):

Jazeker, voorzitter. Dat is mijn voorstel.

De voorzitter:

Nou, dat zei ik toch al? Dan ga ik even kijken of er een meerderheid bestaat voor het voorstel van de heer Tuinman, oftewel stemmen in de volgorde zoals op de stemmingslijst staat. Ik wil mensen graag bij de interruptiemicrofoon hebben, omdat dit een orde-debat is. Ik wil het gewoon ouderwets doen. Ik wil graag dat er één woordvoerder per fractie naar voren komt en dan gaan we kijken of er een meerderheid bestaat voor het voorstel van de heer Tuinman.

(Hilariteit)

De heer Erkens (VVD):

Steun voor het voorstel van de heer Tuinman, voorzitter.

De heer Boswijk (CDA):

Voorzitter. Dit voorstel vraagt niet om politieke spelletjes, dus laten we gewoon de volgorde aanhouden. Steun voor Tuinman.

De heer Van Oostenbruggen (NSC):

Steun voor het verzoek van de heer Tuinman.

De heer Pool (PVV):

Steun.

Mevrouw Ouwehand (PvdD):

Voorzitter. Het zou fijn zijn als u als voorzitter ook zegt dat het heel gebruikelijk is, dat je gewoon kunt vragen om eerst over je eigen motie te stemmen. Zo gek is dat niet. Welkom in dit huis. Wij steunen het voorstel van GroenLinks-Partij van de Arbeid.

De voorzitter:

Maar u steunt dus niet het voorstel van de heer Tuinman, stel ik vast.

De heer Ceder (ChristenUnie):

Voor.

De heer Van Baarle (DENK):

Het is inderdaad heel gebruikelijk om, als mensen verzoeken om eerst over een bepaalde motie te stemmen alvorens over de andere, dat te doen. Dus wij gaan daar niet voor liggen. Steun voor het voorstel van GroenLinks-PvdA.

De voorzitter:

Dus geen steun voor het voorstel van de heer Tuinman, want dat is waar het over gaat.

De heer Dassen (Volt):

Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Van Baarle: geen steun.

De voorzitter:

Geen steun.

De heer Eerdmans (JA21):

Steun voor Tuinman.

De heer Dijk (SP):

Geen steun.

Mevrouw Van der Werf (D66):

Geen steun voor Tuinman.

De heer **Nordkamp** (GroenLinks-PvdA):
Zoals ook door vele collega's is gezegd, is ons verzoek niet heel raar, dus geen steun.

De voorzitter:

Het was geen raar verzoek, maar mensen mogen altijd met een ander voorstel komen. Er is een meerderheid voor, dus het voorstel van de heer Tuinman is aangenomen. Nou, jongens. Dan beginnen we met stemmen. We moeten weer even terugbladeren.

In stemming komt de motie-Erkens c.s. (34225, nr. 58).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA, Volt, D66, NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, BBB, JA21 en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Erkens c.s. (34225, nr. 59).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks-PvdA, Volt, D66, NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, BBB, JA21 en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van Oostenbruggen c.s. (34225, nr. 60).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, BBB, JA21 en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de fractie van FVD ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Tuinman/Erkens (34225, nr. 61).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks-PvdA, DENK, Volt, D66, NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, BBB, JA21, FVD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de fractie van de PvdD ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Tuinman/Van Oostenbruggen (34225, nr. 62).

De voorzitter:

Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Tuinman (34225, nr. 68, was nr. 63).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van NSC, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, BBB, JA21, FVD en de PVV voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Stoffer c.s. (34225, nr. 64).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks-PvdA, de PvdD, DENK, de SGP, JA21 en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

De heer Nordkamp.

De heer **Nordkamp** (GroenLinks-PvdA):

Dank, voorzitter. We zijn blij dat de PVV en de BBB hun bezwaren hebben laten vallen en dat de coalitie eensgezind is over de aanschaf van de onderzeeërs. Nu onze wens is ingewilligd, wil GroenLinks-PvdA worden geacht om tegen de motie-Stoffer te hebben gestemd. Daarmee kunnen we onze eigen motie ook intrekken.

De voorzitter:

Aangezien de gewijzigde motie-Nordkamp (34225, nr. 69, was nr. 67) is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van behandeling meer uit.

De stemwijziging zal ik toevoegen aan de notulen. Dank u wel.

De heer **Nordkamp** (GroenLinks-PvdA):

Dank, voorzitter.

In stemming komt de motie-Stoffer (34225, nr. 65).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de SGP en JA21 voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Stoffer (34225, nr. 66).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, DENK, de SGP, JA21 en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.